

Bruxelles, den 2.4.2020
COM(2020) 143 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Reaktion på coronavirusset

Brug af hver en tilgængelig euro til at beskytte liv og levebrød på enhver tænkelig måde

Reaktion på coronaviruset

Brug af hver en tilgængelig euro til at beskytte liv og levebrød på enhver tænkelig måde

1. Indledning

Coronavirusudbruddet udsætter Europa for prøvelser, der ville have været utænkelige for kun få måneder siden. Denne krise er først og fremmest en folkesundhedskrise, og Kommissionens arbejde handler om at **redde liv og beskytte levebrød**. I den ånd har alle vores bestræbelser været rettet mod at støtte det heroiske arbejde, der udføres af Europas sundhedspersonale og frontlinjemedarbejdere, som behandler patienter eller bidrager til at holde verden i gang, og mod alle, der har været nødt til at holde op med at arbejde eller blive hjemme for at beskytte hinanden mod viruset.

Alvoren af denne krise **kræver en hidtil uset reaktion målt i omfang, hastighed og solidaritet**. Og der er et presserende behov for støtte: fra at købe og levere medicinsk udstyr og værnemidler til at sikre, at de socialt dårligst stillede stadig har adgang til fødevarer og andre basale fornødenheder. Fra at sikre, at folk har en indkomst og et job at vende tilbage til, til at holde virksomhederne i live og sikre, at vores økonomi kan komme på fode, så snart det er muligt.

Dette har været drivkraften bag Kommissionens omfattende krisepakke. Det drejer sig bl.a. om at tilskynde industrien til at øge produktionen af forsyninger, skabe et **fælles beredskabslager af værnemidler** til omgående distribution, når der er brug for det, og tilrettelægge **fælles indkøb med medlemsstaterne** for at skaffe de mest tiltrængte forsyninger. Der er blevet oprettet et hold af eksperter fra hele Europa for at sikre, at medlemsstaterne har den bedste tilgængelige viden, og der er straks blevet stillet midler til rådighed til forskning i behandlinger og vacciner.

Kommissionen har også intensiveret indsatsen ved at gøre EU's budget lettere tilgængeligt, gøre vores **statsstøttere** fuldt fleksible og aktivere **stabilitets- og vækstpagtens** generelle undtagelsesklausul for første gang nogensinde. Sammen med de foranstaltninger, som Den Europæiske Centralbank har truffet, giver denne EU-reaktion medlemsstaterne en hidtil uset finanspolitisk og finansiel kraft til at hjælpe dem, der har mest brug for det.

Som led i dette foreslog Kommissionen den 13. marts **investeringsinitiativet som reaktion på coronaviruset**. Det fokuserede på det, der var umiddelbart nødvendigt, tilgængeligt og disponibelt. Initiativet trådte i kraft på rekordtid og gør det nu muligt for medlemsstaterne at bruge fondene under samhørighedspolitikken til at støtte sundhedssystemer og -personale, støtte arbejdstagere og deres arbejdsgivere gennem ordninger med nedsat arbejdstid og støtte små virksomheder ved at tilbyde likviditet. EU's Solidaritetsfond er også blevet udvidet til at omfatte folkesundhedskriser.

Dette vil gøre en forskel i praksis. Men for hver dag, der går, skal der gøres mere. Det er grunden til, at Europa-Kommissionen i dag træffer en række hidtil usete og radikale foranstaltninger. Kernen i dagens forslag er et simpelt løfte: **Vi vil bruge hver en euro, vi har, til på enhver mulig måde at redde liv og beskytte levebrød.**

Med dette for øje foreslår vi i dag:

- ✓ at der oprettes et **nyt EU-solidaritetsinstrument til en værdi af 100 mia. EUR for at hjælpe arbejdstagere med at beholde deres indkomst** og virksomheder med at fastholde deres personale
- ✓ at vores **europæiske struktur- og investeringsfonde gøres fuldt fleksible**, så hver en euro nu kan rettes mod at støtte de folkesundhedsmæssige bestræbelser eller afbøde det økonomiske slag, borgere og virksomheder har fået
- ✓ at **hver en tilgængelig euro på dette års EU-budget placeres i et nødhjælpsinstrument** for at støtte bestræbelserne på at redde liv.

Derudover vil der blive fremsat særlige forslag for at sikre, at de socialt dårligst stillede stadig kan modtage fødevarer, og der vil blive skræddersyet støtte til landbrugere og fiskere, som er livsnerven i mange af vores lokalsamfund og bidrager til at holde Europas fødevarerforsyningskæde kørende.

I krisetider er der ikke noget med tilbageholdenhed, halve foranstaltninger eller tøven. Med pakken i dag viser EU, at det vil sætte alt ind på at gøre alt, hvad det kan.

2. Beskyttelse af levebrødet: Folk skal holdes i arbejde, og virksomheder holdes i gang

2.1 SURE: en EU-ordning for at mindske arbejdsløshedsrisici

Mange mennesker i Europa lider mere end andre udelukkende på grund af, hvad de gør, eller hvor de bor. I en Union af mennesker og nationer, der alle er ramt af den samme krise, må vi alle sammen være der for hinanden — uanset om vi er rige eller fattige eller fra Øst, Vest, Syd eller Nord. Det gælder især, når det drejer sig om at afbøde det økonomiske slag.

Ved sådan en krise er den allerstørste risiko en politik, der er for forsigtig eller for ufleksibel. Det er grunden til, at vi må tage yderligere radikale skridt til at sikre, at de, der uforskyldt rammes hårdt, får fuld støtte til at komme igennem det her.

Dette er den centrale forudsætning for Kommissionens nye forslag om **SURE**, et nyt instrument, hvorigennem der vil blive stillet lån på op til 100 mia. EUR til rådighed for de lande, der har behov for det, for at bidrage til at sikre, at arbejdstagere modtager en indkomst, og virksomheder fastholder deres personale. Det betyder, at borgerne kan blive ved med at betale deres husleje, regninger og fødevarer, og det er med til at sikre den hårdt tiltrængte stabilitet i økonomien.

Lånene er baseret på garantier fra medlemsstaterne og vil blive rettet mod de områder, hvor der er størst behov for dem. Alle medlemsstater vil kunne gøre brug af denne mulighed, men den vil være af særlig betydning for de hårdest ramte.

Gennem SURE vil der blive ydet støtte til ordninger for nedsat arbejdstid og lignende tiltag for at hjælpe medlemsstaterne med at beskytte arbejdspladser, arbejdstagere og selvstændige mod risikoen for fyring eller tab af indkomst. Virksomhederne vil midlertidigt kunne reducere antallet af arbejdstimer for de ansatte med indkomststøtte ydet af staten for de timer, hvor der ikke arbejdes. Selvstændige vil modtage indkomstkompensation som følge af den aktuelle nødsituation.

Tidligere har en lignende tilgang vist sig at være et effektivt redskab i store økonomiske kriser. Det var især tilfældet under den seneste finansielle krise, hvor det bidrog til at forhindre, at konsekvenserne af recessionen blev større, og til at fremskynde genopretningen. Sådanne ordninger fandtes allerede i 18

medlemsstater inden virusudbruddet og er siden blevet udvidet. Fra i dag har alle andre medlemsstater lignende ordninger, eller de vil indføre dem om kort tid.

2.2 Hjælp til de socialt dårligst stillede

Da størstedelen af Europa praktiserer social distancering for at bremse spredningen af virusset, er det så meget desto vigtigere, at de mennesker, der er afhængige af andre for at få dækket de mest basale behov, ikke afskæres fra hjælp.

Det gælder især de socialt dårligst stillede i Unionen, som modtager hjælp til fødevarer og andre livsvigtige fornødenheder gennem **Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede**. Mange frivillige, der yder denne hjælp, kan imidlertid ikke længere mobiliseres, da de ofte tilhører den mest udsatte gruppe, hvis de bliver smittet med coronavirus. Det er grunden til, at Kommissionen i dag foreslår fleksibilitet for medlemsstaterne til at indføre nye metoder, f.eks. brug af elektroniske vouchere, og købe værnemidler til dem, der yder hjælp.

2.3 Støtte til vores landbrugere og fiskere

Europas landbrugs- og fiskerisektor er livsnerven og det sociale center midtpunkt i mange lokalsamfund i hele Unionen. De spiller en afgørende rolle ved at forsyne os med de fødevarer, vi spiser, og bygger på århundreders tradition og knowhow.

Fiskere og fiskeopdrættere er hårdt ramt af den aktuelle krise, hvilket har indvirkning på vores fødevarerforsyningskæder og de lokale økonomier, som sektoren holder liv i.

Kommissionen fremlægger i dag lovgivningsforslag om indførelse af **ekstraordinære fleksibilitetsforanstaltninger i Den Europæiske Hav- og Fiskerifond**. De vil give medlemsstaterne mulighed for at yde støtte til fiskere for midlertidigt ophør med fiskeriaktiviteter, støtte til akvakulturbrugere for midlertidig indstilling eller nedsættelse af produktionen og støtte til producentorganisationer for midlertidig oplagring af fiskevarer og akvakulturprodukter.

På samme måde skal de europæiske landbrugere støttes gennem denne krise for at sikre, at deres levebrød beskyttes, og fødevarerforsyningen ikke påvirkes.

Med dette for øje vil Kommissionen inden længe foreslå en række konkrete foranstaltninger for at sikre, at landbrugere og andre støttemodtagere kan få den støtte fra den fælles landbrugspolitik, de har brug for. Dette vil bl.a. betyde, **at landbrugere får mere tid til at indgive ansøgninger om støtte**, og at myndighederne får mere tid til at behandle dem. For at bidrage til at **forbedre landbrugernes likviditet** vil Kommissionen foreslå, at forskuddene for direkte betalinger og betalinger til udvikling af landdistrikterne forhøjes. Den vil også undersøge mulighederne for at tilbyde yderligere **fleksibilitet i forbindelse med kontrol på stedet** for at minimere behovet for fysisk kontakt og mindske den administrative byrde.

3. Beskyttelse af vores økonomier og mennesker: Hver en euro i fondene under samhørighedspolitikken skal stilles til rådighed nu

Kommissionen indfrier i dag sit løfte om, at hver en euro, der kan bruges, vil blive brugt hurtigt. I denne ånd kan alle uudnyttede midler fra de tre fonde under samhørighedspolitikken — Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond og Samhørighedsfonden — mobiliseres for at imødegå følgerne af folkesundhedskrisen.

For at det kan ske, foreslår Kommissionen **maksimal fleksibilitet** til overførsel mellem fonde og mellem regionskategorier. For at sikre, at alle tilgængelige midler bruges, vil der undtagelsesvis **ikke være noget krav om national medfinansiering** for nogen af fondene under samhørighedspolitikken. Dette er et hidtil uset skridt, som afspejler behovet for, at medlemsstaterne bruger alle tilgængelige midler til at støtte deres borgere på nuværende tidspunkt.

Desuden foreslår Kommissionen **ingen begrænsninger for udgifter efter politiske mål**, de såkaldte krav om tematisk koncentration. Dette vil sikre, at midlerne kan omdirigeres til de områder, hvor behovet er mest akut.

For at sikre retssikkerheden og **mindske den administrative byrde** foreslås der en række andre forenklinger. De går bl.a. ud på, at partnerskabsaftaler ikke skal ændres, at frister for årlige rapporter udsættes, og at der gives mulighed for begrænset finansiel fleksibilitet ved afslutningen af programmer. Dette vil gælde for samtlige fonde under samhørighedspolitikken.

Med disse forslag vil medlemsstaterne straks kunne bruge alle tilgængelige midler til at støtte sundhedssektoren i Europas regioner og til at støtte ordninger med nedsat arbejdstid og yde likviditetsstøtte til SMV'er.

4. Beskyttelse af liv: Alt disponibelt budget skal bruges på et nødhjælpsinstrument til støtte for sundhedssektoren

Den Europæiske Union aldrig i sin historie stået over for en sundhedskrise, der har været så omfattende eller spredt sig så hurtigt. Vores højeste prioritet i en sådan krise er at redde liv og sørge for, at vores sundhedssystemer og sundhedspersonale, som dagligt udfører mirakler på tværs af Unionen, har det, de skal bruge.

Kommissionen arbejder hårdt på at sikre, at vi har forsyninger af værnemidler og respiratorer. På trods af industriens store produktionsindsats oplever medlemsstaterne stadig en alvorlig mangel på visse områder. De mangler også tilstrækkeligt med behandlingsfaciliteter og ville have gavn af at kunne flytte patienter til områder med flere ressourcer og kunne sende lægepersonale til de hårdest ramte områder. Der vil også være behov for støtte til storstilet testning, medicinsk forskning og udrulning af nye behandlinger og for at producere, indkøbe og distribuere vacciner i hele EU.

EU fremsætter i dag forslag om at **anvende alle tilgængelige midler fra dette års EU-budget til at hjælpe med at opfylde de europæiske sundhedssystemers behov.**

Næsten alle disse penge, dvs. 2,7 mia. EUR, vil blive overført til nødhjælpsinstrumentet, mens de resterende 300 mio. EUR vil blive tildelt rescEU med henblik på at understøtte det fælles beredskabslager af udstyr.

Forslaget vil give mulighed for **fleksibel, hurtig og direkte støtte på tværs af to brede prioriteter.** Den første består i at hjælpe med at håndtere folkesundhedskrisen og sikre livsnødvendigt udstyr og livsnødvendige forsyninger fra respiratorer til personlige værnemidler. Der kan også være tale om at yde lægehjælp til de mest sårbare, herunder mennesker i flygtningelejre. Det andet fokusområde er muligheden for at intensivere testninger og behandlinger. For at spare kostbar tid og penge vil forslaget også give Kommissionen mulighed for at foretage direkte indkøb på medlemsstaternes vegne.

Dette initiativ er en **kollektiv europæisk indsats for at redde liv og støtte hinanden**. I denne ånd af solidaritet bør det være åbent for alle, der ønsker at bidrage ved at tilføje yderligere midler. Det kan være fra medlemsstater over den private sektor til NGO'er og fra civilsamfundet til borgere eller andre interesserede parter, der ønsker at bidrage.

5. Næste skridt: Vi skal komme på benene og stå stærkt sammen

Den pakke af forslag, der fremlægges i dag, handler først og fremmest om at støtte mennesker. Den handler om at skaffe frontlinjemedarbejderne det udstyr, de har brug for, eller hjælpe de frivillige, der giver de mest sårbare en hjælpende hånd. Den handler om at gøre livet lettere for arbejdstagere, der er bekymrede for deres job, arbejdsgivere, der er bekymrede for deres personale, små virksomheder, der er bekymrede for deres fremtid, og selvstændige, der er bekymrede for deres indkomst.

Nu skal vi hurtigst muligt gøre forslag til lovgivning — og gå fra lovgivning til gennemførelse på rekordtid. Kommissionen vil i de kommende uger arbejde tæt sammen med Europa-Parlamentet og Rådet for at sikre, at disse forslag kan begynde at gøre en forskel på de områder, hvor der er størst behov for dem.

For at bakke det op støtter Kommissionen allerede medlemsstaterne, så midlerne hurtigst muligt kan overføres til dem, der har brug for dem. Kommissionen har oprettet en CRII-taskforce, der skal fungere som kvikskranke for praktiske og juridiske spørgsmål. Landeteams står til medlemsstaternes rådighed for at yde målrettet rådgivning om, hvordan uudnyttede strukturfondsmidler omdirigeres.

Denne pakke er det seneste bidrag til det, der skal være en vedvarende massiv indsats for at beskytte liv og levebrød. Den vil bidrage til, at vi presser alt ud af dette års EU-budget. Men EU's nuværende syvårige budget udløber i år, og der er ikke opnået enighed om et nyt. Det kommer på et tidspunkt, hvor EU skal konkretisere en genopretningsplan, så det kan få økonomien i gang og befolkningen i arbejde, så snart det er sikkert. Denne plan vil også være med til at øge vores modstandsdygtighed over for de øvrige udfordringer, vi fortsat står over for.

Kun et **stærkt og fleksibelt langsigtet EU-budget** kan få det til at ske hurtigt. Det er nu, vi skal sikre, at vi har et EU-budget, der kan hjælpe Europa med at komme på benene og stå stærkt sammen. Drøftelser om det næste budget skal nu ses i det lys og være drivkraften bag Europas genopretning.

Disse forslag viser den sande værdi af at være en del af en Union, hvor de, der har råd til lidt mere, støtter dem, der har brug for lidt mere. Da Europa først kæmper med denne krise og derefter begynder genopretningen, vil det få brug for mere af denne ånd af solidaritet, og det vil få brug for enorme og hastende investeringer for at hjælpe med at få økonomien i gang og folk i arbejde. Samtidig vil EU vedblive med at udvise ansvarlighed, solidaritet og lederskab på den globale scene.

Pakken kort

- ✓ Kommissionen foreslår at oprette **SURE**, et nyt EU-solidaritetsinstrument med henblik på at hjælpe arbejdstagere med at beholde deres indkomst og virksomheder med at overleve og fastholde deres personale. Via SURE vil der blive ydet finansiel bistand på op til 100 mia. EUR i EU-lån. SURE skal være en **EU-ordning for at mindske risiciene for arbejdsløshed**.
- ✓ Kommissionen foreslår, at Den Europæiske Fond for **Bistand til de Socialt Dårligst Stillede** tilpasses for at sikre, at der fortsat kan leveres fødevarer til dem, der har behov for det, samtidig med at det sikres, at de, der leverer og modtager fødevarerne, ikke udsættes for risiko.
- ✓ Kommissionen foreslår specifikke foranstaltninger til at **støtte Europas fiskere og landbrugere**, som spiller en afgørende rolle med hensyn til at holde fødevarerforsyningen kørende og opretholde lokalsamfundene.
- ✓ Kommissionen foreslår, at det tillades, at **hver en tilgængelig euro i de europæiske struktur- og investeringsfonde** kan bruges til indsatsen mod coronaviruset. Det drejer sig kort sagt om størst mulig fleksibilitet: ingen begrænsninger for overførsler mellem fonde eller mellem regioner, ingen begrænsninger for udgifter efter politiske mål og ingen krav om medfinansiering.
- ✓ Kommissionen foreslår, at **hver en tilgængelig euro fra dette års EU-budget omdirigeres for at hjælpe med at redde liv** gennem et nyt EU-solidaritetsinstrument. Det vil sikre, at 3 mia. EUR går til at hjælpe medlemsstaterne med at håndtere folkesundhedskrisen.